

EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques

L'ànec i el salze

Elaborades per Teresa Soler

Mariasun Landa
Premi Nacional
de Literatura Infantil
Ministeri de Cultura

L'ÀNEC I EL SALZE

DESCRIPCIÓ

Autora: *Mariasun Landa*

Il·lustracions: *Armand*

Edicions Bromera / Alzira, 2004

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 108

Primers lectors

Format: 13 × 20,5 cm, 64 pàgs.

Enquadernació en rústica. Imprès a tot color.

Edat: a partir de 6 anys. És un llibre adequat per als més menuts, amb lletra gran i molts dibuixos a tot color. De format molt manejable i amb il·lustracions en totes les pàgines. La història és fàcil de llegir, sorprenent i divertida.

RESUM ARGUMENTAL

Un aneguet acaba de nàixer a l'estany del parc i ja sap que vol ser submarinista per a buscar els tresors del fons de l'aigua. Sa mare i els seus germans no el comprenen i se'n burlen. Visiten els seus parents, els cignes, que són presumits i arrogants i tracten l'ànec amb crueltat. Però aquest, a pesar de les burles i els insults, segueix practicant el busseig amb tenacitat i afany, sap on és la seua meta i vol aconseguir-la. Només el salze que creix al costat de l'estany, que és un romàntic somiador, que sempre havia desitjat ser una palmera, escolta el que succeeix a l'estany i comprén que l'aneguet s'assembla a ell i es mereix que algú li done suport.

Tres mesos després del naixement del nostre protagonista, una parella de novençans arriba a l'estany per a fer-se les fotos

del casament. Al núvio li cau l'aliança a l'estany i no aconsegueix recuperar-la. Aleshores, l'ànec, que s'ha convertit en un bussejador expert, amb l'ajuda del salze (que li assenyala amb una branca on ha caigut la joia) trau l'aliança de l'aigua, i aconsegueix així l'alegria dels núvies i dels convidats, que li ho agrairan fent-li fotos i afalacs.

Des d'aquest, dia la vida a l'estany canvia per a l'aneguet, tots valoren la seua constància i comencen a respectar-lo i a imitar-lo.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

La constància i l'esforç com a recursos per a aconseguir la meta proposada a pesar de les adversitats i de no tenir cap suport són el tema central del llibre.

Però la lectura d'aquest conte també suggereix altres temes d'interés que es van vertebrant amb la història i que ajuden el docent a introduir en la classe aspectes, educatius com ara:

- Conèixer el valor de l'amistat com a suport incondicional.
- Saber relativitzar els comentaris negatius i les evenges.
- Apreciar les diferències en les persones com un aspecte enriquidor.
- Valorar la valentia i la lluita com a actituds positives.
- Apreciar la importància de voler arribar a ser alguna cosa en la vida.
- Reconèixer la vocació com a recurs per a un futur més feliç.
- Saber que les coses importants estan en el fons, mai en les aparences o en l'aspecte exterior.

L'AUTORA

Mariasun Landa (Errenderia, 1949) va escriure els primers contes i poemes quan era molt jove. Es va llicenciar en filosofia i va

exercir de professora. Actualment imparteix classes de literatura a futurs mestres a Sant Sebastià. Ha publicat més d'un centenar de llibres i la seua obra ha estat traduïda a molts idiomes.

Ha rebut nombrosos premis, entre els quals destaquen el Premi Lizardi el 1982, pel conte *Txan fantasma*, i el Premi Euskadi de Literatura Infantil i Juvenil el 1991, per *Àlex*. El 2003 va rebre el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil del Ministeri de Cultura per *Kokodrikoa obe azpian (Un cocodril davall del llit)*. A Edicions Bromera ha publicat *Una formiga original*.

Sovint se la qualifica com a autora per a xiquets i joves, però ella sosté que «la literatura i els contes no tenen edat». Encara que en els seus llibres sol tractar temes problemàtics, sempre ho fa exigint-se senzillesa en la forma.

L'IL·LUSTRADOR

Armand González (Barcelona, 1978) va sentir des de menut la necessitat d'expressar-se amb els llapis, els pinzells i els colors. Va començar dibuixant còmics i, posteriorment va estudiar Arts Gràfiques. Mentre feia pràctiques de disseny en una empresa, va entrar en el món de la il·lustració de llibres. Ha il·lustrat textos per a diverses editorials, i en els seus treballs combina els traços i les textures més irregulars amb les tintes planes. Amb pocs elements sap dotar d'expressivitat les figures humanes o animals. A Edicions Bromera ha publicat, a més de *L'ànec i el salze*, el conte *Víctor va d'excursió*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODÒLOGICS

Quan els nostres alumnes busquen lectures en la biblioteca, o expliquen als seus companys un llibre, o mostren un dibuix, o

conten la història que han llegit, ja hem aconseguit arribar a la meta que preteníem: estem formant lectors. Però fins a aconseguir aquest èxit hem recorregut un llarg camí en què els xiquets i les xiquetes necessiten la nostra ajuda per a anar avançant. Els educadors hem de proporcionar-los llibres apropiats, tant pel que fa a les històries que contenen (adaptades als seus interessos i al seu vocabulari) com pel format (text exposat en lletra gran, adequadament il·lustrat...). A més hem de procurar que disposen del temps necessari per a indagar lliurement per la biblioteca, mirant i tocant els llibres, fins que troben el que els interesse.

D'altra banda, convé seguir amb ells estratègies d'animació lectora senzilles com, per exemple, incitar-los a compartir un text amb un company (això facilita la descodificació textual per als primers lectors). Aquesta experiència sol resultar-los grata i, per tant, positiva en el nostre afany de formar lectors. I, per descomptat, si hi ha una activitat que els proporciona aquest plaer, aquest encantament màgic que provoca la lectura, és escoltar un conte.

Contar o llegir una història amb el llibre a les mans, perquè siga evident d'on prové l'encanteri, és una activitat gratificant al mateix temps per al docent i per a l'alumnat; això crea un corrent afectiu entre qui llig i qui escolta, imprescindible perquè es produïska l'aprenentatge i, sobretot, és una activitat que motiva envers la lectura. Una vegada que finalitzem la història, sempre sol haver-hi alumnes que desitgen aquest mateix llibre per a repetir l'experiència.

A més, la lectura no necessita activitats afegides per a instruir, perquè llegir, és divertit i interessant, i una activitat intrínsecament formativa. En tot cas, si decidim abordar uns altres punts del currículum escolar a partir d'una lectura, procurarem que siga amb activitats lúdiques i motivadores per a l'alumnat, i evitarem exercicis entjosos que puguen provocar l'efecte contrari al que desitgem: crear un vincle afectiu entre els menuts i els llibres.

Pel que fa al material que contenen aquestes propostes, en l'apartat A), les activitats 1 i 2 hauran de fer-se abans de llegir el llibre, i ja que van adreçades a alumnes de poca edat, haurien d'estar dirigides pel mestre o la mestra. Fins i tot es podrien fer col·lectivament i oralment, i després cada xiquet pot intentar escriure-les. Les altres activitats proposades han de completar-se després de llegir *L'ànec i el salze*. En l'activitat 14, després de pintar i retallar els titelles s'han d'apegar de manera que formen un cilindre en què puguem introduir-se un o dos dits, i així, en moure'ls, el titella cobrarà animació. Amb aquests senzills titelles es pot planificar una representació del conte que, atesa l'edat dels alumnes, no hauria de basar-se en la memorització del text, sinó que perseguirem simplement una improvisació. Per tant, ha de valorar-se més l'aspecte festiu de l'activitat que la literalitat respecte del text.

SOLUCIONS D'ALGUNES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 9

Q	E	R	T	I	T	O	P	C
V	Z	I	S	N	E	A	L	E
Z	X	C	B	N	U	R	M	N
P	A	P	A	L	L	O	N	A
H	J	L	R	C	A	T	N	A
E	U	I	O	P	D	F	B	V
G	F	D	S	C	I	G	N	E
C	A	G	A	R	N	E	R	A

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) ABANS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Llig la coberta del llibre i després completa:

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS DE:

EDITORIAL:

2. Fixa't en el dibuix de la coberta i contesta:

–Qui creus que deu ser el protagonista?

.....

–On t'imagines que viu?

.....

–Creus que està trist o content?

.....

B) FITXA DE LECTURA PER A DESPRÉS DE
LLEGIR EL LLIBRE

1. Mira el dibuix de la pàgina 63 i contesta.

–Com has sabut que el conte s’ha acabat?

.....
.....

–Creus que l’ànec és feliç?

.....
.....

–Com acaba el conte?

.....
.....

2. Quins són els personatges? Marca la resposta correcta.

–Tenen el coll molt llarg i passen el temps sense fer res.

El salze

Els cignes

–Somia que vol ser una palmera.

L’ànec

El salze

–Vol ser submarinista-buscador-de-tresors.

L’ànec

El salze

–Van vestits molt elegants i es fan fotos a l’estany.

Els cignes

Els nòvios

3. Contesta:

–Qui és el protagonista?

.....

–On passa la història?

.....

–Qui va arribar al parc?

.....

–Qui ajuda l’ànec a trobar l’anell?

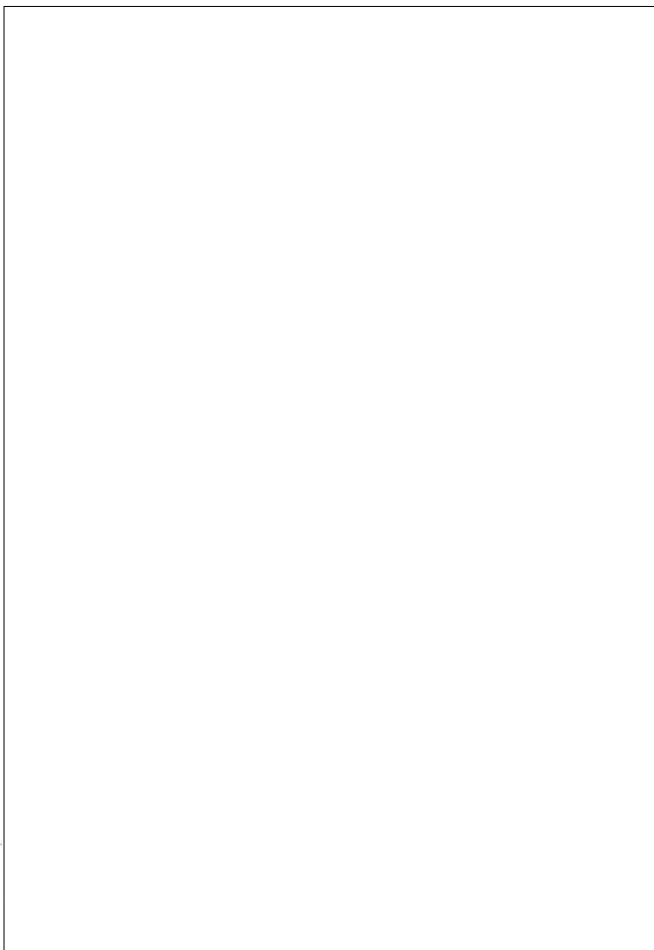
.....

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Inventa un altre títol per a la història.

.....

2. Fes un dibuix per a la coberta que represente l'escena del conte que més t'ha agradat.

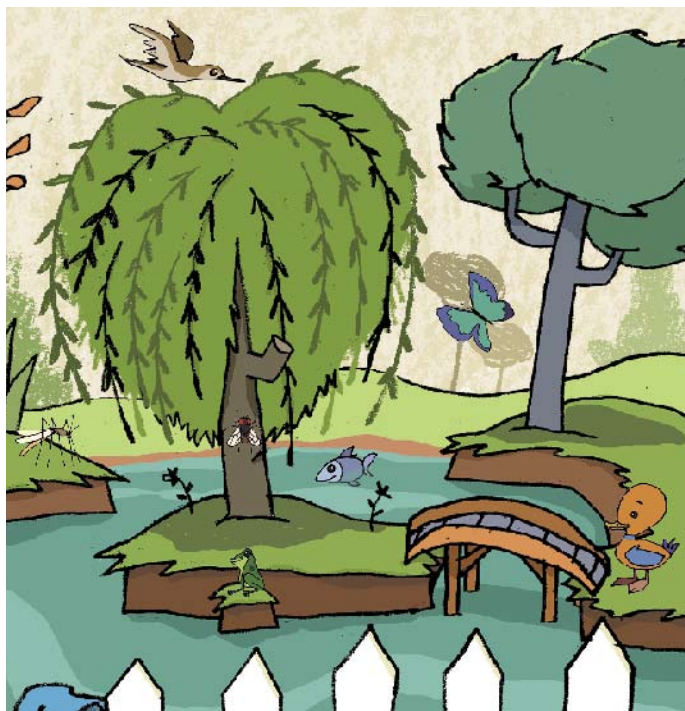
3. Unix amb fletxes.

En moure les ales	piu, piu
Un pardalet parlant	clic
Una càmera de fotos	xip-xap

4. Tria la frase que més bé explique el significat d'«estar pitjor que una cabra».

- Agradar a les cabres.
- Estar boig.
- Ser amic d'una cabra.

5. D'aquests animals d'estany, encercla els insectes.

6. Al parc del conte vivien teuladins, merles i cagarneres. Pinta'ls cadascun d'un color.

7. Fixa't en el dibuix de la pàgina 5 i completa:

naixent, ou, ovípar

El pollet està d'un
per això és un animal

8. Marca els animals que són ovípars com l'ànec.

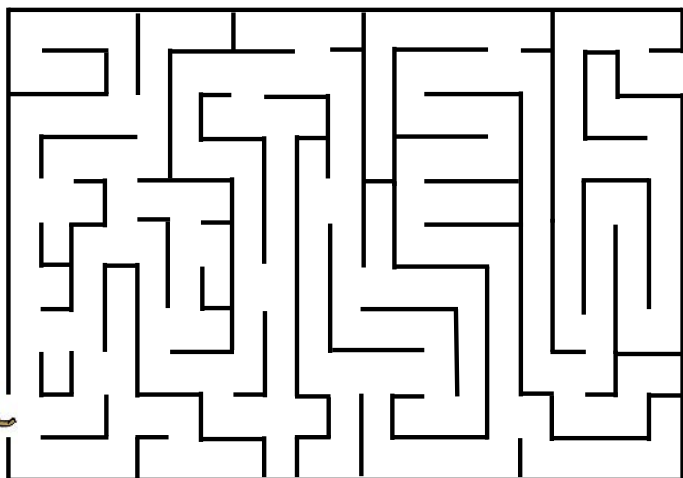
- El gos El teuladí El periquito La vaca
 El pollastre El cigne El gat El cavall

9. Busca el nom dels animals que viuen a l'estany del parc.

cigne, ànec, papallona, cagarnera, teuladí

Q	E	R	T	I	T	O	P	C
V	Z	I	S	N	E	A	L	E
Z	X	C	B	N	U	R	M	N
P	A	P	A	L	L	O	N	A
H	J	L	R	C	A	T	N	A
E	U	I	O	P	D	F	B	V
G	F	D	S	C	I	G	N	E
C	A	G	A	R	N	E	R	A

10. Dibuixa el camí que fa l'ànec per a agafar l'anell.

11. Quin altre final t'agradaria per a aquesta història? Marca'n un.

- A l'ànec li agrada llegir i vol ser bibliotecari.
- Els ànecs i els cignes de l'estany es fan amics.
- El salze es convertix en una palmera datilera.

12. Observa el dibuix de les pàgines 26 i 27. Per què penses que el fons de l'estany està tan brut? Marca la resposta que penses que és la correcta.

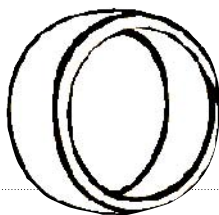
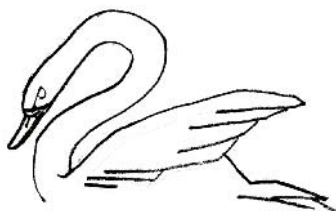
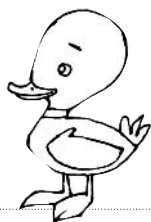
- Perquè les persones tirem fem a l'estany en comptes de llançar-lo a la paperera.
- Perquè és on s'ha de llançar el fem.
- Perquè els refrescos són bons.

13. L'ànec vol ser submarinista. Què vols ser tu?

Jo vull ser

.....

14. Pinta i retalla aquests titelles de dit i representa el conte de *L'ànec i el salze*.

Propostes didàctiques referides al llibre
L'ànec i el salze (ISBN: 84-7660-521-8)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Teresa Soler, 2004
Dibuixos d'Armand